

Velik govor avstrijskega kanclerja Schuschnigga: Avstrija bo ostala samostojna in neodvisna!

Dunaj, 25. febr. o. Včeraj ob 7 zvečer se je začela v poslopju starega dunajskega parlamenta seja avstrijskega zveznega sveta, kjer je imel kancler dr. Schuschnigg svoj govor, v katerem je označil stališče Avstrije do sporazuma, ki je bil dosežen med njim in med nemškim vodjem Hitlerjem. Ves svet je nestrpno pričakoval ta govor, saj se je povsod, zlasti pa v Avstriji opazila neka negotovost, v kateri je pustil Avstrijo in vso Evropo nedeljski Hitlerjev govor. Schuschniggov veliki govor so prenašale vse avstrijske in češkoslovaške radijske postaje, nekaj angleških ter nekaj ameriških. Kljub napovedim pa govora niso prenašale niti madžarska, niti nemška, niti italijanske postaje.

Dvorana dunajskega parlamenta je bila polno zasedena. Polne so bile diplomatske lože, kakor tudi galerije.

Deset minut po napovedanem času je začel zvezni kancler govoriti. Najprej je predstavil svojo novo vladno zveznemu svetu in dejal, da so se v zadnjem času dogodile zares važne stvari, ki jih je bilo treba razčistiti. Prva zahteva vsega avstrijskega naroda je, da ostane Avstrija svobodna in neodvisna. Ta zahteva in želja vseh Avstrijcev ni bila nikjer v debati. Nato je kancler govoril o zgodovini Avstrije od vseh početkov do danes in njeni važni vlogi v Evropi. Avstrija je zmeraj in strmelca za tem, da reši klasično humanistični in krščanski element v državi. Zmeram so se Avstrijci čutili Nemce, in zmerom so smatrali srečo v veliki nemški državi tudi za svojo srečo. Vendar pa se Avstrija ni pustila od nikogar vplivati in se posledje ne bo pustila. Avstrijska vlada dela in se v okviru ustave, ki ne pozna strank. Avstrija se ne bo spremenila v strankarsko državo. Zato naša vlada tudi ni strankarska vlada, temveč koncentracijska. Avstrija ima svojo fronto, namreč fronto lastnega naroda. Zato ji ni treba posnemati oblik tujih front, niti ne oblik tujih režimov.

Naslednji del svojega govora je kancler posvetil razmerju med Nemčijo in Avstrijo, to je tistemu vprašanju, zaradi katerega je bil svet na ta govor najbolj pozoren. Kancler Hitler je Schuschnigga povabil na sestanek v Berchtesgaden, zato da se 11. julija 1936 sklenjeni sporazum požiivi in utrdi ter odstranijo napetosti, ki so se grmadile tudi po tem sporazumu. Schuschnigg smatra, da je mirno sožitje med Avstrijo in Nemčijo temeljni kamen evropskega miru. To svojo trditev je Schuschnigg podprl s primeri iz zgodovine in navajal večkratne spore med Avstrijo in Nemčijo v preteklem stoletju. V starem avstrijskem parlamentu so bila razna trenja politične in svetovnonazorske narave, vendar so bili vsi zastopniki strank v enem edini: vsi so bili dobri Avstrijci. Tudi po vojni je Avstrija ohranila svoje posebno nemško poslanstvo, ki si ga tudi danes v polni meri zaveda. V službi te ideje je bil pokojni Seipel, enako tudi tragično umrli Dollfus, ki je ob napovedi nove avstrijske ustave dejal: »Mi Avstrijci smo Nemci in imamo nemško državo!«

„Do tukaj in nič več dalje!“

V naslednjem delu svojega govora se je kancler Schuschnigg bavil z bistveno vsebino berchtesgadenskih razgovorov. Ti razgovori so le izpopolnitev sporazuma iz 11. julija 1936. Takrat je Nemčija priznala in se obvezala spoštovati popolno suverenost in neodvisnost Avstrije. Po tej pogodbi in še bolj z berchtesgadenskimi razgovori se je ugotovilo, da je vprašanje narodnih socialistov v Avstriji zgolj avstrijsko notranje vprašanje. Avstrija se je le obvezala, da bo v zunanji politiki slej ko prej varovala značaj nemške politike. V takem smislu potrjujejo avstrijsko neodvisnost rinski protokoli.

Prvi pogoj za pomirjenje Avstrije je, da se zavzame pogodba med Avstrijo in Nemčijo dosledno izvajati. Temelj pogodbe je ta, da se prizna avstrijska ustava z dne 1. maja 1934. S tem se priznava domovinska fronta kot edina nositeljica vse politične volje v Avstriji. Domovinska fronta je bila pristopna za vse tiste Avstrijce brez razlike političnega prepričanja, ki so vedno in še čutili avstrijsko.

Domovinska fronta bo tudi po berchtesgadenskih dogovorih edina zakonita organizacija, v kateri se lahko politično udeležujejo Avstrijci. To-liko bolj, ker se je nemška država zavezala, da se ne bo vtičala v avstrijske notranje zadeve. Če se bodo pa kje pojavili rušilci sedanjega reda, pa bo vlada znala najti sredstva, s katerimi bo brez milosti zatrla vse poskuse. Sklenjen mir je možen samo kot častni mir. Bilo bi nečastno, če bi Avstrijo vodili prav tisti, ki so govorili, da je majška ustava neveljavna. Častni mir sloni na tem, da vzkliznemo: »Do tukaj in nič več dalje!«

Avstrija ostane samostojna

Na sestanku Schuschnigga s Hitlerjem je bilo govora o sredstvih, s katerimi bi se zagotovila trajnost avstrijske samostojnosti. Avstrija se bo pogodbe držala dosledno s prepričanjem, da se je 11. februarja uredilo vse, kar bi moglo škodovati avstrijski samostojnosti.

V nadaljnjem govoru je Schuschnigg zavrčal stare klerikalne o klerikalizmu in antiklerikalizmu, o konservativnosti in o revolucionarnosti in dejal, da za Avstrijo ne obstojata niti socializem, niti nacionalizem, temveč edino patriotizem.

S številkami je nato kancler podprl svojo ugotovitev, da je Avstrija v zadnjih letih gospodarsko močno napredovala, dvignila svojo produkcijo na vseh poljih ter zmanjšala za polovico svoje zunanje dolge. Govoril je zlasti o uspešnih ukrepih v korist tujškega prometa in obljubil nove olajšave, ki bodo privabile v številna avstrijska letovišča še mogočnejše število tujcev.

„Avstrija je krščanska država.“

Ko je prešel na oris zunanje politične linije avstrijske vlade, je Schuschnigg najprej omenjal izvrstne prijateljske vezi, ki vežejo Avstrijo z Ogrsko. Kot osnova zunanje politike Avstrije veljajo rinski protokoli, ki so se pokazali kot živ organizem ter so prinesli Avstriji mnoge politične in gospodarske koristi. Prijateljstvo z Italijo je ostalo neskaljeno, čeprav se širijo v časopisju najrazlič-

Delo vlade je rodilo povsod velike uspehe

Govor ministra Cvetkovića v skupščini

Belgrad, 24. februarja. AA. Na današnji seji narodne skupščine je imel minister za socialno politiko in ljudsko zdravje tale govor:

Gospodje narodni poslanci! Tudi tokrat je narodna skupščina na široko razpravljala o proračunu za bodoče proračunsko leto, tudi tokrat so nastopili številni govorniki, ki so kritizirali delo vlade in iznašali vse, kar je po njihovem mnenju koristno in potrebno in kar je po njihovem mnenju tudi zagrožila sedanja vlada. Gospodje narodni poslanci, moram takoj ugotoviti, da se je gibal tokrat vsa kritika opozicije v povoljnem ozračju, moram pa dodati, da kljub temu niso bile upravičene vse pripombe, ki jih je naslovila opozicija na sedanjo vlado. Slišali smo vedno eden in isti glas, eden in isti odmev. Niti enega priznanja ni bilo, nihče ni poudarjal zaslug kraljevske vlade, ki si jih je pridobila s svojim delom v preteklem letu.

Čisti računi v zunanji politiki

Gospoda! Slišali ste od predstavnikov prejšnjega političnega režima, da je naša zunanja politika napravila glavno in osnovno napako s tem, da je ohladila prijateljstvo med našo državo in Francijo in da je krenila s poti, na kateri je bila naša sedanja politika ukoreninjena, in ki je bila proizvod preteklosti, delo našega in francoskega naroda. Gospoda, moram ugotoviti s tega mesta, da niti v eni stvari ni naša zunanja politika spremenila svoje smeri in poslabšala odnošajev, ki so prej vladali med Jugoslavijo in Francijo. (Burno ploskanje na desnici.) Nikdar nismo pozabili skupnega dela v preteklosti. Da, gospoda. V naši zunanji politiki nasproti Franciji nismo ničesar odvzeli ali oslabili, iz česar bi se dalo sklepati, da so se naši odnošaji nasproti Franciji spremenili. Če smo kaj dodali, kjer je bilo treba kaj okrepiti, tedaj sta obe strani, ki sta imeli v rokah našo in francosko zunanjo politiko, delali skupno. Naši odnošaji nasproti Franciji so se še okrepili. Gospoda, moram ugotoviti, da so osnovne črte naše zunanje politike ostale iste, in da smo okrepili vse v sporazumu (ploskanje na desnici). Ti odnošaji so od vekomaj čvrsti, dobri, iskreni in pristržni.

Gospodje! S tega mesta govore tudi o razmerju do sosednjih držav in kritizirajo našo zunanjo politiko. Vprašam vas, gospodje, v čem je zgrešena naša zunanja politika. Naša zunanja politika je v tem, da iz sovražnikov ustvarjamo prijatelje, da iz sedmih neprijateljskih nam držav ustvarimo prijatelje z vsemi posledicami gospodarskega značaja, ki jih prinaša takšna dobra zunanja politika. Vprašam vas, gospodje, ali je dr. Stojadinović dobro storil, ki je uredil razmerje z vsemi sosedi. Ko je s pogodbami s temi prijatelji dosegel, da ima od tega prijateljstva v gospodarskem pogledu naša država in naš narod velike gospodarske koristi (dolgotrajno viharno ploskanje večine).

Vlada je gospodarila smotreno

Gospodje! Preidemo zdaj na ono drugo področje narodnega življenja, na gospodarsko in finančno politiko, ki jo vodi naša država. Mislim, da je po tako argumentiranem večeršnjem govoru finančnega ministra moja vloga mnogo lažja. Glavni govornik JNS je rekel govoreč o gospodarskem blagostanju v naši državi, da res obstoji blagostanje, da se razmere gospodarsko popravljajo, da se življenje boljša, a da to ni v zvezi s

nejše vesti o spremembah, odnosno o ohladitvi prijateljstva med Avstrijo in Italijo. Schuschnigg se je zahvalil italijanskemu ministrskemu predsedniku Benitu Mussoliniju za vso dragoceno pomoč, ki jo je izkazoval Avstriji in za razumevanje, ki ga Mussolini še vedno kaže do nje. Avstrija živi v prijateljstvu z vsemi sosedi in z vsemi zapadnimi veselimi. Avstrija ima svojo zunanjo politiko, kakor jo narekujejo potrebe in razmere v mednarodnem svetu. Avstrija ni potegnila političnih meja po vojni, zato tudi ni odgovorna za sedanjo politično podobo sveta. Zunanja politika ima samo ta cilj, da ohrani svojemu narodu mir in obrani to, kar narod ima.

Spet je kancler dr. Schuschnigg z močnim glasom poudaril, da je v vseh Avstrijskih močna živa ljubezen do svobode. Poudaril je, da je Avstrija krščanska država, svobodna država, vendar pa vseskozi nemška. V svoji zunanji politiki se bo avstrijska vlada držala dosledno tega načela. Pri delu pa jo bodri vera v večnost avstrijske državne tvorbe.

Ob zaključku govora je Schuschnigg apeliral na vse Avstrijce, naj ostanejo zvesti svoji domovini in naj jo čuvajo do zadnjega diha. Vabi vse, naj se zbere v okviru domovinske fronte in delajo za še lepšo bodočnost Avstrije. Avstrija ne sme priznati razrednih nasprotstev. Ne sme biti ločenih kast proletarcev in kapitalistov, niti ni treba vsakega delavca psovati z boljševikom. Če bi prišlo v Avstrijo do tega, da se potegne meja med delovnim ljudstvom in med plastjo izobraženstva, potem bo Schuschnigg tisti, ki bo stopil odločno na strani delavstva. Govor pa je zaključil z besedami, da veruje v pomoč Boga, ki pa pomaga samo tistim, ki gredo z navdušenjem v boj za dobro stvar in so pripravljeni žrtvovati se za tisto, kar ljubijo. Ker pa je Avstrija trdno odločena žrtvovati vse za svojo neodvisnost, zato bo ta borba tudi zmagovita.

politiko vlade, temveč da se to dogaja na vsem svetu in je to rezultat zunanje gospodarske konjunktura. Vprašam vas, gospodje, če ne bi bilo dobre gospodarske in socialne politike, če ne bi bilo dobre notranje politike — vprašam vas, ali bi zunanja svetovna konjunktura vplivala na naše gospodarske razmere? Samo z dobrimi notranjimi in gospodarskimi ukrepi se more izkoristiti svetovna konjunktura, ki je ne tajimo in ki res vlada na vsem svetu. Kajti vprašati se moramo, ali je povečanje konsuma na področju industrije in kmetijstva posledica zunanje gospodarske konjunktura. V Jugoslaviji smo imeli, gospodje, tudi že prej ugodne konjunktura in tudi prej se je moglo bolje živeti in več izdajati, več jesti, bolje se oblačiti itd. Vprašam vas, gospodje, zakaj takrat tega ni bilo. Od kod so danes takšne razmere, da imamo večji konsum v industrijskih izdelkih, v poljskih pridelkih in v blagu vseh panog naše produkcije. To je danes odhod, gospodje, ker imamo povečano konsumno moč pri kmetu, ker imamo dobre gospodarske ukrepe, ker imamo dobro socialno politiko, ker imamo dobro notranjo politiko.

Gospodje! Mislim, da ni boljšega demantija, kakor življenje samo. To življenje je postavilo na laž tiste gospode, ki so prejšnja leta vodili državo, in daje popolnoma prav kraljevski vladi dr. Stojadinovića. Vprašam vas, kakšno zvezo ima z zunanjo konjunkturo črtanje treh milijard kmečkih dolgov. Gospodje, te tri milijarde so storile, da je kupna moč kmetov znatno poskočila. Ugotoviti moram, da so ravno gospodarski ukrepi, ki so ustvarili to blagostanje, pripomogli k boljšemu življenju najsiromašnejših slojev. Nezaposlenost se je v času, odkar se izvaja gospodarska politika kraljevske vlade, znatno zmanjšala in je celo padla pod stanje tistega leta, ki velja za najugodnejše pri nas, to je leta 1929. Številke kažejo tole: avgusta 1937 je število zaposlenih delavcev poskočilo za 20% v primeri z najugodnejšim letom zaposlenosti, to je 1929, in se je število zaposlenih povečalo za 86.000. V primeri z istim mesecem leta 1933 je to število poskočilo za frapantno število 180.000 delavcev. Dosegli smo, da se je s tem kupna moč konsumentov zelo okrepila, da mnogo ljudi more bolje živeti, kakor so živeli. In če ugotovimo življenjski standard teh ljudi pred izdajo socialnogospodarskih reform, moram ugotoviti, da ti ljudje danes delajo v boljših okoliščinah, da več zaslužijo in bolje žive.

Nato je govoril o delu kraljevske vlade pri ustvaritvi zeniških naprav, za ureditev borskega rudnika za baker itd. Ko je prešel na notranjo politiko, je minister Cvetković med drugim dejal:

Pogosto so nekateri kazali narodno edinstvo kot svoj patent. Dve sta poti za utrditev našega narodnega edinstva, ena je ureditev razmer in ustvaritev znosne atmosfere, druga je pa depor-

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Izid romunskega plebiscita

Bukarešta, 25. febr. AA. Havas: Notranje ministristvo je objavilo naslednje poročilo o večeršnjem plebiscitu: Glasovalo je 4.298.808 volivcev. Za ustavo je glasovalo 4.283.398, proti pa 5.413 volivcev. V odstotkih je glasovalo za 99,87, proti 0,13%

Vesti 25. februarja

Dokumente o zločinah GPU v tujini, zlasti pa o zločinah nad ruskimi diplomati, objavlja nemški tisk.

Tudi na londonsko borzo je imela vpliv zmaga, ki jo je ministrski predsednik Chamberlain dosegel v parlamentu. Tečajji vseh papirjev so se ustalili. Svetovni prva v boksu črnce Loe Luis je včeraj v tretji rundi podrl na tla svojega tekmeča prav tako črnce Nathana Manna. Ruis ostane še naprej svetovni prvak.

Ameriška zunanja politika se z ozirom na preobrat v angleški zunanji politiki ne bo nič spremenila. Za ameriško politiko veljajo načela, ki jih je označil zunanji minister Hull v svojem govoru 16. julija 1937.

200 novih bombnikov je baje v zadnjem času dobil iz tujine general Franco. Ojačenje mu je potrebno, če hoče začeti že dolgo pripravljeno glavno ofenzivo na Madrid.

Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Italijo in Francijo se bodo pričela 8. marca.

Trije italijanski letalci so zavzeli prva tri mesta na velikem krožnem letu preko Sahare. Med ostalimi se tekem udeležujejo še Nemci, Francozi, Poljaki in Angleži.

Zdravje ameriškega generala Pershinga, ki je bil med svetovno vojno poveljnik ameriških čet na francoskem bojišču, se je znatno zboljšalo. Nevarnost za življenje pa je še vedno velika, ker ima bolnik silno slabo srce.

2.800.000 brezposelnih je v Združenih državah. Število se je povečalo za 800.000, povečini sezonskih delavcev.

Kitajski poslanik v Berlinu je pri nemški vladi vložil protest proti priznanju Mandžurije s strani Nemčije, kakor je bil to razglasil Hitler v svojem nedeljskem govoru.

Sovjetski maršal Jegorov je padel v nemilost pri Stalinu. To sklepajo iz časopisov, ki so za 20. letnico obstanka rdeče vojske prinašali obširne članke in slike vseh za armado zaslužnih generalov, le Jegorova niso omenili z besedico. Proti njemu se bo vršila razprava, kakor svojčas proti Tuhačevskemu.

Pruski ministrski predsednik general Göring je bil včeraj na Poljskem na lovu v Bjalovicah. Ustrelil je več volkov in risov.

General von Epp, šef kolonijalnega oddelka hitlerjevske stranke, je odpotoval v Libijo na povabilo maršala Balba, da si ogleda kolonijalno razstavo v Tripolisu.

Seja velikega fašističnega sveta bo v torek v Rimu pod predsedstvom Mussolinija. Seje se bo udeležil tudi italijanski poslanik v Londonu Grandi, ki bo predložil svetu angleške predloge za sklenitev sporazuma v razpravo.

V belgijsko mesto Lille je dopotoval bivši ameriški predsednik Hoover. Na vseučilišču mu bodo podelili diplomu častnega doktorja za zasluge, ki si jih je Hoover med svetovno vojno pridobil kot vodja urada za prehrano voskujočih se držav. Po tem bo Hoover obiskal Pariz.

Oblak se je odtrgal nad brazilsko prestolnico Riom de Janeiro. Vihar je razrušil mnogo hiš, ki so pokopale pod seboj osem ljudi.

Poljski sejem je sprejel državni proračun za prihodnje proračunsko leto. Za narodno obrambo je določenih 2475 milijonov zlotov. Zanimivo je, da so proti proračunu glasovali vsi židovski poslanci. Novo veliko palačo za glavno tajništvo fašistične stranke bodo zgradili v Rimu v bližini Mussolinijevega doma. Palača bo dobila ime »Casa Vittoria«.

11 živinodranjnikov so sovjetske oblasti obso-dile in ustrelile v Kavkazu. Obtožnica je imenovala kot njihov greh to, da so namenoma s kužnimi bacilci zastrupljali živino in s tem ugonobili okrog 90.000 goved.

Predsednik češkoslovaške vlade dr. Milan Hodža je bil promoviran za častnega doktorja filozofske fakultete na Karlovi univerzi v Prazi. Ob slovesnosti predaje diplome je imel dr. Hodža govor, v katerem je dejal, da je nezlomljiva sila Češkoslovaške v sintezi nacionalizma in demokracije.

Znani poljski bogataš knez Dominik Radzi-vil, sin knez Jeroma, se je včeraj v Varšavi zaročil z grško princezo Evgenijo.

O obisku nizozemske kraljice Viljemine v Rimu so se raznesle razne vesti. Nizozemski tiskovni urad pa pravi, da vladi o tem potovanju ni nič znanega.

Pruski ministrski predsednik maršal Göring je včeraj jutraj prispel v Varšavo. Obiskal je najprej državnega predsednika, za tem ministrskega predsednika in zunanjega ministra, popoldne pa maršala Ridz Smiglyja.

V Ravibenu v Egiptu je predvečeršnjim izbruhnil strahovit požar, ki je upepelil 300 hiš. Čeprav so bile številne gasilske jedinice takoj na mestu, požara ni bilo mogoče udušiti. Do sedaj so ugotovili smrt 15 prebivalcev.

Nemški poslanik v Rimu von Hassel se je včeraj poslovil in za to priliko obiskal predsednika vlade Mussolinija. Pri avdienci je bil navzoč tudi zunanji minister Ciano.

Rim bo letos obiskalo več vladarjev. Za Hitlerjem, ki se za njegov obisk v Rimu vršijo že obsežne priprave, bodo prišli še belgijski kralj, potem siamski kralj, albanski kralj in grški kralj Jurij.

Ustanovitev ameriške zveze narodov bo na sestanku vseameriške zveze predlagal zastopnik republike San Domingo.

Italijanski prostovoljci se vračajo

Pariz 25. februarja. o. Pariški »L'Oeuvre« poroča, da bodo Italijani v kratkem odpeljali 15.000 svojih prostovoljcev iz Španije v domovino. Zadaji uspehi generala Franca pri Teruelu dovoljujejo delni umik italijanskih prostovoljcev. Umaknile se bodo čete pehote, pač pa bodo ostale tehnične čete še v Španiji. List pravi nadalje, da bo ostalo v Španiji še kakih 90.000 Italijanov in 10—20.000 Nemcev. Italijanska vlada je že najela tovarne ladje družbe Cosulich in Lloyd Triesteino za prevoz čet.

Še o zverinskem umoru

Preiskava na mestu strašnega umora

Maribor 24. februarja. Preiskava o strašnem zločinu pri Sv. Bolfenku se nadaljuje s polno paro. Ves Maribor jo spremlja z ogromno pozornostjo. Mesto govori samo o tem dogodku. Ko so danes dopoldne zasliševali dva zločince na policiji, se je zbrala pred policijskim komisariatom ogromna množica. Ljudje bi bili

zločince na cesti linčali

če ju ne bi policija zaščitila z močno stražo, ki je vodila Šego in Šajtegla na mesto zločina. Ogromno pozornost je vzbujala danes popoldne eskorta orožnikov in kriminalnih uradnikov, ki je vodila Šego in Šajtegla na mesto zločina. Čela množica je zopet spremljala ta sprevod proti Radvanju, kjer so se zopet zbirali tamošnji domačini, ki zlasti dobro poznajo Bevardija in Šego, ki sta v Radvanju stanovala.

Napad so pripravili že dolgo

Današnje izpovedbe zločincev, zlasti Ivana Šajtegla, so spravile na dan nove podrobnosti strašnega zločina. Tako je sedaj znano, da je bil komplot za napad na Dolničarja že pred sobotno razpravo pripravljen. Po razpravi, pri kateri sta bila tudi Šega in Šajtegl, sta se sestala v mestu z Bevardijem. Šega jima je potem povedal, da ju bo čakal takoj popoldne na Pohorski cesti pri kadetnici. Tam so se vsi trije sešli ter so odšli po Zgornji Radvanjski cesti ter po Pokopalški ulici v Radvanje, kjer so se ustavili v Bevardijevi hiši. Tam so čakali na Dolničarja, da pride mimo. Ker so se pa bali, da bi morda napad izpodletel, so si pripravili

maske

ter so delali načrte, da bi ga napadli na kaki maskeradi v Mariboru. Ko pa so videli, da prihaja Dolničar v družbi Milke Gorupove, so se odpravili za njima v hrib. Hodili so naglo ter so oba prehiteli pri kmetu Serencu. Šli so naprej, malo višje pa so se ustavili ter so čakali, da sta Dolničar in Gorupova prišla mimo. Nato so ju zopet zasledovali ter ju vnočih dohiteli in prehiteli na tako zvanem »prvem razgledu«. Tudi tam so se ustavili, pustili so ju zopet naprej, ker se jim kraj očitno ni zdel primeren za napad. Zopet so ju zasledovali ter so ju pred kapelico sv. Antona zopet prehiteli. Šli so potem naglo naprej, dokler niso za kapelico prišli na teren, ki se jim je zdel ugoden za napad.

Pot vodi tam po globoki zaseki, tako da žrtvi nista mogli uteči iz nje v gozd. Tam so se ustavili. Šajtegl, ki je bil oborožen s palico, je počakal skrit za drevesi spodaj, njegova tovariša pa sta šla kakih 50 korakov naprej ter se usedla vsak na svojo stran poti. Bevardi je bil oborožen z malo sekirico, pritrjeno na pol metra dolg ročaj. Šega je imel železno palico z za pest debelo bunko na koncu. Tu so čakali na svoji žrtvi, ki sta se približali v zasedo okrog pol 7 zvečer. Šla sta vsa vesela, ker je bilo od tistega mesta še kakih 500 korakov do Sv. Bolfenka, kjer ju je čakalo toplo zavetišče. Morda je Dolničar imel slutnjo, da ga nameravajo napasti, ko je videl, kako ga trije ljudje zasledujejo, prehitujejo ter zopet zastajajo za njim. Usodno je vsekakor, da te slutnje ni razodel tovarišici ter se raje ni vrnil nazaj.

napad

Ko sta Dolničar in Gorupova prišla do Šega in Bevardija, je prvi vstal Bevardi ter je pristopil k Dolničarju in zahteval cigareto. Ta je odvrnil, da cigarete nima, v tem hipu pa je Bevardi zamahnil s sekiro ter ga z ostrino zasekal v lice. Dolničar je bil v istem hipu potegnil nož ter ga zabodel Bevardiju dvakrat v stegno. V tem hipu pa je že priskočil Šega ter ga ja od zadaj udaril po glavi, da se je Dolničar zrušil na tla. Gorupova je takoj pri napadu na Dolničarja vzkliknila ter se je obrnila navzdol po poti v beg. Spodaj pa ji je že zastavil Šajtegl pot. Gorupova je kričala na pomoč, ker je mislila, da je Šategl kak turist, ta pa jo je v odgovor udaril s kolom. Vendar so njene klice »na pomoč« slišali tudi neki drvarji, ki so delali nekaj sto metrov nižje, vendar se zanje niso zmenili, ker imajo turisti itak večkrat navado, da iz neke objestnosti vzklikajo in kriče. Tedaj pa je pritekel Šajtegl na pomoč še Šega ter je pobil Gorupovo na tla. Potem so razbojnik obe žrtvi zavlekli eno za drugim kakih 40 korakov od poti, v stran v gozd. Tam so opazili,

da sta oba še živa

Dolničar se je dvigal na roke, Gorupova pa je še vzdihovala. Začeli so ju potem neumljeno mlati s sekirico in žezvom. Dolničar je dobil vsega 10 ran, še huje pa je bila razmesarjena Gorupova. Imela je vsega skupaj 24 smrtnih ran ter je imela glavo in prsi ter roke popolnoma razsekane. Šele ko se žrtvi nista več gibali, je popustil

Trinaest vlovov v eni noči

Slovenske gorice, 25. februarja.

V noči od 22. do 23. t. m. je bilo v okolici Sv. Antona v Slov. goricah vlovljeno na 13 mestih. Vlomilci, ki so gotovo podružnica kakšne sosednje vlomilske družbe, so obiskali najprej posestnika Vogrina Matija v Stanetincih ter v nezaklenjenem svinjaku ubili dve majhni svinji, kateri so nato na sadnem vrhu očistili drobovja ter odnesli samo meso. Pri sosedu so podavili in odnesli nekaj kokoši. Od tam so se pa podali še v enajst vinskih kleti, ki so kar zaporedoma v Čogovskem vrhu. Povsod so se napili ter odnesli nekaj vina in žganja, dokler jih niso v enajsti kleti prepodili. Domači orožniki so pridno na delu, da tolpo izsledijo.

Metuljavost živine ponehava

Sv. Anton v Slov. gor., 25. februarja.

Občinski odbor pri Sv. Antonu v Slov. goricah si je nadel nalogo, da kolikor mogoče zatire metuljavost živine, ki se je zaradi lanskih poplav tako v obilni meri razširila po Slovenskih goricah. Ta je pri prvem predledu ugotovil 84 odstotkov, pri drugem pa 44 odstotkov metuljavosti. Občina je naročila in deloma po znižani ceni razdelila preko 4000 kosov protimetuljavil, katerega so dobili ubogi sloji tudi zastonj. To je gotovo pomagalo, da je metuljavost tekom enega meseca padla skoraj za polovico.

ubijalce bes. Od tega klanja pa je bilo drevje več metrov naokrog pobrizgano s krvjo, kri se je še danes pri preiskavi točno videla. Nato so preiskali žepa Dolničarja in Gorupove. Plen je bil nekaj denarja in ura. Sezuli so žrtvama tudi čevlje, vzeli nahrbtnik ter smučke in potem odšli. Šajtegl se je odpravil po severni poti, Šega in Bevardi pa sta šla po stranski poti v dolino, kjer so se sešli zopet pri Serencu ter so nadaljevali potem pot skupaj do Bevardijevga doma.

Plen so skrili v svinjak

Ves plen so potem skrili v svinjaku in sicer pod podnice, katere so nato zopet pribili na tramove. Tam so ga danes našli detektivni mariborske policije šele po dolgotrajni preiskavi. Bile so tam oboje smuči, dva para smuških čevljev, v okrvavljenem nahrbtniku pa pižama, rokavice,

Čudne razmere na kočevski občini in izpostava OUZD

Kočevo, 25. februarja.

Ker so se v zadnjem času izvršile velike redukcije v eni izmed tukajšnjih tovarn, je bilo vse prizadeto delavstvo prisiljeno prositi za podporo pri »Ljubljanski borzi delav«, kamor delavstvo v času zaposlitve od svojih plač prispeva gotov delež. Te podpore ljubljanska »Borza delav« redno nakazuje mestni občini Kočevo, katera potem od »Borze delav« predlaganim osebam nakazuje podpore. Ko se je tako pred dnevi oglašil na tukajšnji občini delavec K. F. in zaprosil za podporo, mu je blagajnik na prav surov način odvrnil, da podpore še niso prišle in da vse to vodi občinski sluga M. Ko se je K. obrnil tudi na slugo in ga vprašal po podpori, mu je ta odvrnil, da je še ni in da je on splot ne bo dobil. Delavec K. v danem položaju ni preostajalo nič drugega, kot da se je napolil k okr. načel. g. Brezjarju, kateremu je vse postopanje občine obrazložil. Načelnik je takoj telefoniral na občino in vprašal, kaj je s podporami? Rezultat je bil ta, da je K. takoj dobil izplačano podporo, — blagajnik in neki stražnik sta ga pa opozorila, da

Tipi zločincev v moderni kriminologiji

Predavanje prof. Maklecova

Ljubljana, 25. februarja.

V Filharmonični dvorani, ki jo je občinstvo do kraja napolnilo, je v sredo zvečer na Ljudski univerzi predaval vseuč. prof. Maklecov o »tipih zločincev v moderni kriminologiji«. Predavanje ni bilo samo znanstveno, temveč je bilo zanimivo tudi za širše občinstvo. Predavatelj je v uvodu naglašal, da se za zločin zanimajo znanstveniki-kriminalisti, pa tudi občinstvo, ki pogosto obiskuje sodne obravnave na sodišču. To zanimanje občinstva pa je dostikrat takšno, da meji že na bolni pojav. Pri tem občinstva ne zanimajo takšna vprašanja: kaj je zločin, kakšni so vzroki zločina, zakaj so kaznivost? Predavatelj se je omejil samo na vprašanje o tipih zločincev.

Zločinsko dejanje

Zločinsko dejanje je odraz osebnosti, ki živi v takem in takem okolju in je torej odvisno od pogojev kraja in časa. S tem v zvezi je tudi razvrstitev zločincev, zato je proučevanje kriminalitete predvsem proučevanje resničnih dejstev zločinstvenosti kot življenjskih pojavov, a je neodvisno od praktičnih smotrov. Poznavanje tipov zločincev je važno za zakonodajalca kot za varstvene organe. Večina dosedanjih delitev izvira iz obrambne organizacije občestva in je v zvezi z idejo o smotrenih ukrepih za pobijanje zločinstvenosti. Moderni kriminologi izhajajo iz pojma tipa, ki je sintetično edinstvo neke vrste pojava zločinstvenosti.

Teorije o tipih zločincev

Naravoslovno usmerjeni kriminalisti oznanjajo nauk o rojenem zločincu. Prvi, ki je postavil to teorijo, je bil italijanski kriminalist Lombroso. Zločinec je rojen za zločin tako, kot je bil n. pr. rojen Mozart za glasbo. Ferri mu je očitil, da pretirava pomen telesnih znakov, po katerih naj bi spoznali rojenega zločince. Francoski kriminalist Gabriel Tard je postavil nauk o socialnem in poklicnem tipu (kroničnem tipu), ki je rezultat zločinskega udejstvovanja. Ugotovljeno je, da bi po Lombrosu bilo le preveliko število oseb, ki pridejo s paragrafom v navzkriž. Nemška statistika iz l. 1910, ki jo je sestavil neki ravnatelj kaznilnice, pravi, da je bil vsaj enkrat kaznovan vsak 12. moški, vsaka 52. ženska in vsak 113. mladoletnik. Ker bi se po tem antropološka teorija o rojenem zločincu ne obnesla, je postavila teorijo o pravih zločincih in nepravih (kriminaloidih) in o bodočih zločincih. V tem pa je notranja nedoslednost, ker rojeni zločinec po drugi teoriji ne zagreši zločina, če mu življenje poteka ugodno.

Antropološka teorija je statična in ne vidi razvoja zločinevega značaja. Novejša teorija je dinamična in stoji pod vplivom vede o značajih. Tard pravi, da je mogoče, da prinese človek na svet prirojene napake, a zločinec postane v teku življenja. Zločin je individualen pojav in nekaj zgodovinskega v življenju člo-

Halo! Naša znamenita pevka in umetnica

Erika Druzovič

prvič v filmu v Ziehrerjevi opereti

novgavice, fotografski aparat, dočim si je uro pridržal Bevardi, denar so si pa razdelili.

Šega tajni

Prvi, ki je priznal, je bil Bevardi. Misli je pač, da bo s tem priznanjem zmanjšal svojo krivdo ter ga je tudi temu primerno prikrojil. Šajtegl je poprej vse tajil, ko pa so mu povedali, da je Bevardi že priznal, je pobelledel ter postal vznemirjen. Posebno dramatično je potem potekla konfrontacija med Bevardijem in Šajteglom. Izvršila se je v policijskem zaporu. Ko je Bevardi Šajteglu v obraz vrgel očitek, da je on ubil Dolničarjevo in Gorupovo, je v Šajteglu vse zavrelo in toliko, da se ni vrgel na Bevardija. Potem je dejal, da bo sedaj tudi on govoril. Spravilo so Bevardija v stran in Šajtegl je potem začel pripovedovati ter je tudi Šego izdal. Šega pa je dosedaj vse vztrajno tajil. Zatrjeval je, da je bil zvečer že ob šestih doma ter je delal na vrtni. To je potrdila tudi njegova priateljica. Šega ima na ta način alibi in je mogoče res verjetno, da je on samo zločin zasnoval ter je oba morilca dobil, sam umor pa sta izvršila Šajtegl in Bevardi.

mu radi takšne malenkosti pač ne bi bilo treba hoditi k glavarju.

Pripominjamo, da je takih primerov glede nekorektnega postopanja s strani tukajšnjih občinskih uslužbencev še več. Vsi prizadeti naj se v takih primerih obračajo naravnost na okr. načelnika g. Brezjarja.

Prosimo vse merodajne činitelje, da temu zapostavljanju slovenskega delavstva s strani tukajšnjih občinskih uslužbencev napravijo enkrat za vselej konec.

Dasirajmo imamo v Kočevju že 16 let ekspozituro Okrožnega urada, ta še nikoli ni bila na tako neprikladnem mestu, kot je sedaj. Na čelu te izpostave stoji nekdo, ki se ga stranke naravnost ne upa. Prosimo ravnateljstvo OUZD v Ljubljani, da se kočevska izpostava preseli na vidnejše mesto in nujno loči od zasebnega stanovanja sedanjega šefa. Prav tako bi bilo dobro, da se ravnateljstvo samo prepriča, če je delovanje tega gospoda v skladu s pravili in določbami OUZD.

veka. Zločinec sam je enkratna, neponavljajoča se osebnost, pri kateri gre za notranji, dramatični razvoj značaja in za zunanje vzroke. Zunanji vzroki so: nesrečni zakon, udarci usode, brezposelnost, vojna. Ni mogoče ločiti notranjih in zunanjih vzrokov, ki so rezultat medsebojnega vplivanja. Nepravilno je, če se pri vrstevitvi zločincev v to ali ono psihološko vrsto ne upošteva bistva osebnosti. Poklicni zločinec je bil na primer prvotno samo neizkušen novinec, medtem je doživel proces nrmavnega in razrednega propadanja in je postal šele kot povratnik kroničen zločinec.

Sodišče raziskuje pri zločinu predvsem krivdo, značaj in svojstva zločina. Vendar pa ima individualizacija tu svoje meje, kajti ne more biti vsak sodnik Shakespeare ali Dostojevski. Državna sredstva za natančnejše poznavanje posameznega zločina so namreč omejena.

Predavatelj sam je razdelil zločince po tipih v akutne in kronične, v poboljšljive in nepoboljšljive. Pri akutnih je zločin le osamljena epizoda, pri kroničnih pa stalno ponavljanje zločina. Označa poboljšljivih in nepoboljšljivih je presplošna in je odvisna od notranjih in zunanjih vzrokov. Pri tem gre predvsem za različnost reakcije pri obeh teh tipih.

Predavatelj je naposled označil vrsto zločincev po značaju zločina in naglasil, da ima kriminologija pri raziskovanju zločina tako toretično kot praktično precej zaslug.

Celški počtniški dom pod Tovstom

Kuratorij za zgradbo »Celjskega počit. doma« poroča, da je že pričel z razpisovanjem položnic za prispevke. Prihajajo že tudi nakazila, kar je dokaz, da je celjsko občinstvo razumelo potrebo te socialne ustanove. Kuratorij se obrača do vseh, ki so že prejeli, odnosno šele bodo prejeli položnice, s prošnjo, da jih čimprej izpolnijo ter tako omogočijo, da bo mogoč »Počitniški dom« že letošnje poletje sprejeti pod svoj krov prve, okrepite potrebne mlade letovščinarje. Dvakrat da, kdor hitro da! Vsak, tudi najmanjši prispevek je dobrodošel. Imena darovalcev in nakazane zneske bo kuratorij od časa do časa objavil. Darovalcem, ki so že nakazali prispevke za zaenkrat najlepša hvala!

Govor ministra Dragiša Cvetkoviča

(Nadaljevanje s prve strani.)

tiranje, koncentracijska taborišča, politika čvrste roke, takšna, kakršna so si zamislili na oni strani (dobravanje pri večini, protesti pri poslancih JNS). Glavna odlika naše notranje politike je ravno v tem, da se dogodki niso precejevali, da smo vsako stvar postavili na svoje mesto. Dr. Korosec je s svojo takšno in pametno politiko preprečil mnogo sporov. To je rodilo znosne razmere, pripeljalo je do takšnih okoliščin, v kakršnih danes živimo. (Odobranje pri večini.)

Nato preide Cvetkovič na sporazum in pravi: Gre za razgovore s Hrvati in za notranjo ureditev naše države, da bo naša ureditev takšna, da bo popolnoma ustrežala interesom Srbov, Hrvatov in Slovencev (protesti pri JNS). Gre za to, da bodo vsi Srbi v tej državi popolnoma zadovoljni prav tako, kakor vsi Hrvati in vsi Slovenci. Delati za to ni nobena izdaja nasproti državi. Naš stik z dr. Mačkom je bil v tem duhu. Govorili smo, omogočili smo znosno atmosfero, v kateri se je moči pametno razgovarjati. Če smo prekinili naše razgovore, ni krivda na nas. Ugotoviti moram, da je vlada s svojo dobro notranjo politiko edina omogočila te razgovore in če pride do likvidacije tega vprašanja, do popolnega sporazuma med Srbi in Hrvati, se bo to doseglo edino po zaslugi pametne politike vlade in dr. Koroseca. Nekaj poslancev JNS je govoril o popolnem polomu državne avtoritete glede na znano revijo, ki jo je priredil dr. Maček s svojimi pristaji v Zagrebu. Vprašam, ali je notranji minister takrat presodil dogodek, da je dal tistemu dogodku drugi značaj. Vprašam vas, koliko žrtve bi bilo takrat v Zagrebu in koliko po nedolžnem prelite krvi (odobranje pri večini). Pametna politika kraljevske vlade je reducirala ta dogodka na pravi obseg.

Nagradno žrebanje dnevnega „Slovenca“

Vsi, ki jim je sreča dodelila eno od razpisanih nagrad, so dobili pisмено obvestilo. Oni, ki morejo, naj se s tem obvestilom oglašajo v naši upravi »Slovenca«, Kopitarjeva ul. 6, v Ljubljani, kjer bodo dobili posebno »nakazilo«, s katerim bodo nagrado pri zadevni tvrdki lahko dvignili.

Oni, ki pa ne morejo osebno priti v Ljubljano, naj nam to sporoče in mi jim bomo takoj poslali njihovo nagrado. Pri plugih naj sporoče, za kakšno zemljo ga žele. Pri čevljih pa številko čevljev in ali ženske ali moške.

Propagandni oddelek »Slovenca«.

KINO UNION Tel. 22-21

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 16. in 19.15. (zadnja večerna predstava ob 21.15 odpade)

Usodno sorodstvo

Stan Laurel in Oliver Hardy

Kot dodatek pokažemo še

prvi plastični film

Vse skupaj mnogo smeha, veselja in zabave

Tujsko prometni tečaj v Ptuj

Ptuj, 25. febr.

Kraljevska banska uprava dravske banovine je priredila s sodelovanjem Turističnega odbora mestne občine Ptuj, dne 17. februarja zanimiv tujsko-prometni tečaj. Tečaja so se udeležili vsi krogi prebivalstva, posebno močno je bila zastopana okolica predvsem po učitelstvu. Predavatelj so v besedi in sliki pokazali važnost tujškega prometa za naše kraje ter so bili za svoja poučna predavanja deležni od strani poslušalcev splošne pohvale. Predavanje je otvoril predsednik Turističnega odbora g. Berlič. O pomenu turizma je govoril referent za turizem pri banški upravi g. Šaller. Posebno zanimanje je vzbudilo predavanje g. inž. Zupančiča o umnem kletarstvu. Interesantna so bila izvajanja ravnatelja mestnih nasadov g. Lapa, o polešanju zunanega lica turističnih krajev. Splošno pozornost je vzbujalo predavanje ravnatelja Tujsko-prometna zveza v Mariboru g. Loosa, ki je v markantnih besedah orisal način in pomen turistične propagande. Na povsem znanstveni podlagi je bilo izvajanje g. dr. Vrtočca, pokazujoč mnogo dobrega in koristnega na polju higijene, z ozirom na potrebo gostu. Predavanje je doseglo svoj namen ter bo brezdvomno koristilo nadaljnemu razvoju tujškega prometa v Ptuj in njegovi divni okolici. Prepričani smo, da bo turistični odbor mestne občine Ptuj, ki je kljub svojemu kratkemu obstoju pokazal veliko delavnost, dosegel v dohodnem času v tujkoprometnih vprašanjih pozitivne uspehe, posebno ako ga bodo vsi krogi prebivalstva podpirali v njegovem požrtvovalnem delu, ki je namenjen le razvoju turizma in zboljšanju gospodarskih piliik našega okoliša.

Kam dovede brezbriznost staršev

Kamnik, 24. februarja.

Razni obrtniki, ki imajo na »Meglerjevi pristavi« v najemu razne prostore, so opazili že dalj časa, da jim izginja orodje. — Sum je padel na 16 letnega fanta, ki stanuje pri svojih starših na Grabnu v bližini omenjene pristave.

Te dni je zopet dospela ovadba na organe javne varnosti, ki so takoj sklenili, da izvedejo hišno preiskavo. Danes je bil ta usodni dan. — Čim so orožniki prispeli do hiše in vstopili v vežo, jo je fant kot nalahč primahal z dvorišča v vežo s kosom na hrstu, v katerem je imel staro železo. Takoj so ga povprašali, kje je dobil železo, naka je po kratkem oklevanju priznal, da je železo ukradeno. To je dalo povod, da se je pričela temeljita hišna preiskava, ki ni ostala brez uspeha. V kleti so našli večjo množino mizarskega in ključavnničarskega orodja.

Nepričakovano pa so ti radovedni naleteli še na okrog 20 litrov vthotapljenega žganja in nekaj saharina. Poklicali so še starešino tukajšnje fin. kontrole g. Bobnarja, ki je saharin in žganje zaplenil in uvedel tudi on od svoje strani kazensko postopanje.

Da je dečko krenil na to pot, leži v glavnem krivda na starših, ki ga niso opozorili na posledice, če si kdo preveč pozeži tujo lastnino.

Govor ministra Dragiša Cvetkoviča

(Nadaljevanje s prve strani.)

Rekli smo, da so naš politični program najširše samouprave, spoštovanje vseh krajevnih težav in kulturnem in gospodarskem pogledu in omogočanje, da pridejo vsi kraji do popolnega izraza. Po zaslugi naše notranje politike in našega takta je moglo priti poslednja leta do razgovorov med dr. Mačkom in ZO. Spomnimo se onega terorja, ki je vladal poprej, da se niti dva prijatelja nista mogla sestati in govoriti popolnoma o zasebnih prijateljskih rečeh. Spomnimo se koncentracijskih taborišč iz tistih časov. Če primerjamo današnje politične razmere s takratnimi, ko je bila ta gospoda na vladi, bi ta gospoda in JNS najbolje storila, če namesto kritiziranja našega dela umolknje in nič več ne govori o tistem, kar je bilo. Nikoli se ni vršilo več političnih shodov v naši državi, nikoli več političnih konferenc opozicijskih voditeljev, kakor danes.

Volitve se bližajo

Nekateri govorniki očitajo vladi zastran senatnih volitev. Mi smo te volitve izvedli po tistem sistemu in volilnem zakonu, ki so ga nam zastopniki JNS pripravili in nam ga dali v roke. Ugotovili smo dejstvo, da se parlamentarni opoziciji ni posrečilo razen v eni sami banovini postaviti svojo listo za senatne volitve, in še v tej banovini je bila falzificirana. Mislim, da bomo v kratkem dali priložnost nekim gospodom, ki stoje na oni strani JNS, da pokažejo, koliko ljubezni do naroda imajo in koliko jih je, ki uživajo zaupanje med ljudstvom. Upam, da nismo daleč od tega trenutka. Iz navedenih razlogov mislim, da more Narodna skupščina v interesu te države glasovati za ta proračun kraljevske vlade dr. Milana Stojadinoviča. (Viharno odobranje pri večini, protesti pri opoziciji.)

Od tu in tam

Nov senatorski klub je bil ustanovljen na večernejši seji senata. Imenuje se Jugoslovanski nezavisni klub senatorjev. Dozdaj ima le šest članov, med katerimi je tudi kot tajnik in blaginjak vsaj po vsej Sloveniji dobro znani nezavisnež in bivši sloviti ban dr. Drago Marušič. Predsednik tega nezavisnega kluba je Jovan Aleksić, podpredsednik pa dr. Sava Ulmanski. Na večernejši seji je predsednik senata dr. Zelimir Mažuranič obvestil senat, da se je omenjeni klub ustanovil in da je odbor tudi že prevzel posle.

Cenzuro nad vsemi gledališkimi prireditvami je uvedla banska uprava dunavske banovine. Odlok pravi, da bodo morala vsa društva in organizacije brez izjeme predložiti krajevnim šolskim oblastem v pregled dramsko delo, ki ga pripravljajo za oder. Banske uprave je smatrala tak odlok za potreben iz razloga, da so premetni igralci mladini, zlasti šolski, več škodovali kakor pa koristili. Prireditelji igre bo dovoljena šele takrat, kadar bodo šolske oblasti izrekle o delu povoljno oceno.

Nenavaden prizor so opazovali potniki brzovlaka v ponedeljek popoldne v bližini postaje Petrovo selo blizu Slavonске Broda. Dva mladenci sta podila tretjega proti železniški progi. Ker je v letem trenutku pridrvel brzovlak, preganjeni ni mogel skočiti preko proge, pa je zato potegnul iz žepa samokres in ustrelil nekajkrat proti preganjalcema. Oba sta padla ranjena na zemljo, eden mrtve, drugi pa težko ranjen. Do krvoprelitja je prišlo zaradi nekega spora med fanti. Morica so zaprli.

Uprava združenja sodnikov kraljevine Jugoslavije je poslala ministru pravde spomenico, v kateri se zavzema za poseben zakon o sodnikih. Združenje pravi, da je tak zakon za neovirano delo sodnikov nujno potreben, obenem pa bi se z njim spet dokončno uredili uradni prejemki sodnikov. Uprava združenja je že leta 1936 izdelala osnutek zakona in ga predložila ministru pravde. Sedaj prosijo, da bi minister zakon proučil in ga predložil plenumu skupščine še v tem zasedanju v obravnavo.

Divjega vepra, težkega 500 kilogramov, so po težki borbi ubili lovci iz Dobrega Sela pri Donjem Lapcu v Liki. Ljudje tamkaj skoraj ne poznajo te živali, ker se le redkokdaj pojavi. Vendar pa se je pred dnevi sredki belega dneva v vas priklatil silen vepre in stikal po hlevih za v vas priklatil silen vepre in stikal po hlevih za v hrano. Ko ga je kmet Luka Medić srečal, je vepre planil nanj in ga podrl na tla. Čeprav se ga vepre kmet otepal s sekuro, ki jo je nosil s seboj, na njegove krike na pomoč so prišli še drugi vaščani in začeli s sekirami tolči po vepre. Toda vse skupaj je malo pomagalo, kajti vepre je podrl vsakega, ki je prišel v njegovo bližino. Šele vašku učitelju se je posrečilo vepre ubiti s štirimi strelji iz vojaške puške. Ko so vepre stehali, je imel nekaj nad 500 kilogramov. Njegovi okli so bili dolgi po 15 centimetrov.

Dve hudi nesreči sta se dogodili predvečernjim na Donavi blizu Sombora. Dva ribiča sta vzela v svoj čoln na baranjski strani dva kmeta. Ko je bil čoln sredi reke, je priplula mimo večja motorna ladja, ki je naredila take valove, da se je čoln prekucnil. Vsi štirje so se nenadoma znašli v valovih, vendar se je le obema kmetoma posrečilo priti se za prevrnjenega čolna in se s tem rešiti gotove smrti. Oba ribiča pa nista bila kos valovom in sta našla smrt v reki. — Druga nesreča pa se je pripetila pri Bezdanu. Velik tovorni avtomobil ljubljanskega trgovca z vinom Adolfa Simičja je pripeljal natovorjen do obale Donave, nakar so ga zapeljali na brod, da ga prepelje na drugo stran reke. Čim je brod odrinil od brega, se je utrgala žica in valovje ga je pognalo v smeri toka. Ker je bil avtomobil težko natovorjen s sodi vina, se je brod nagnil, da je avtomobil zdrknil z njega v reko. Lastnik avtomobila in njegov sofer sta imela toliko prisotnosti duha, da sta naglo odprla vrata avtomobila in skočila v reko. Le na ta način sta se rešila, dočim se je avtomobil potopil. Trgovec trpi okrog 100.000 dinarjev škode.

Istuševanje Imotskega polja v Dalmaciji se je pred kratkim začelo. Dozdaj ta dela omogoča še polmilijski kredit, ki ga je dala država. S tem denarjem bo, kakor pravijo, mogoče narediti samo nekaj sto metrov dolg prekop. Da bi osušili vse Imotsko polje, bi bilo potrebnih baje najmanj deset milijonov din. Tudi več najbrž ne bi bilo napačno.

Za ureditev oceanografskega inštituta v Splitu je v novem državnem proračunu določenih sedem milijonov dinarjev. Denarja ne bodo porabili samo za zgraditev stavbe, ki bo služila za ta namen, pač pa si bodo nabavili tudi potrebne aparate in manjšo ladjo za raziskovanje našega morja. Če bo le denarja domov...! Včeraj so se v Splitu že sestali člani odbora za oceanografski inštitut, nekateri belgrajski univerzitetni profesorji in člani Srbske akademije znanosti na redno sejo. Proučevanje vseh aktualnih vprašanj bo končano v nekaj dneh. Na vrsti sta danes popoldne tudi dve predavanji o dosedanjih uspehih raziskovanja v Jadranskem morju.

Nad 40 vagonov še neprodanih rib od zadnjega lova imajo po naših dalmatinskih krajih. Ribarske zadruge si zdaj zelo prizadevajo, kako bi vse to blago spravile na tuji trg. Predvsem so sklenile te zadruge sodelovati na raznih mednarodnih velesejnih, kakršne bo med drugim tudi v Leipzigu v Nemčiji. Dalmatinci skušajo spraviti svoje ribe tudi na bolgarski trg, kamor do zdaj mnogo izvažajo Grki in Turki. Sodelovati hočejo zato tudi na mednarodnem sejmu v Plovidvu, poleg tega pa bodo svoje ribe, predelane na domači, holandski in portugalski način, poskusili spraviti tudi na budimpeštanski trg.

Na isti dan sta umrla neka zakonca iz Dubrave pri Skradinu ob dalmatinski Krki. Mož je bil star 75 let, žena pa 1 leto več. Starček je umrl zjutraj, njegova žena pa od žalosti nad možjevo smrtjo istega dne popoldne. Pokopali so oba istočasno, pogreba pa se je udeležila vsa vas in še mnogo drugih iz sosesčine.

Spel je naselil italijanski parnik »Lina« na plitvine v metkoviškem pristanišču ob izlizu reke Neretve v morje. Metkoviško pristanišče ni bogve kaj prikladno za pristajanje ladij, ker se zaradi morskih tokov in zaradi blata, ki ga nosi s seboj Neretve, delajo vedno nove plitvine. Te plitvine že dolgo časa odstranjujejo, pa do zdaj, kakor se vidi, še niso imeli dosti uspeha.

Novo jezero se je pojavilo v Hercegovini pri Domonoviču. Novi močni vodni izviri so dali toliko vode, da je zdaj poplavljena cela manjša dolina, iz katere je prebivalstva v strahu začelo bežati na vse strani. K sreči ta kraj ni preveč obljuden in zato tudi ni bilo človeških žrtvev.

O reformi železniških olajšav za tu ce pri nas in za domačine, ki potujejo v zamejstvo

Belgrad, 23. febr. AA. Glavno ravnateljstvo državnih železnic je izdalo sporočilo o reformi železniških olajšav za tuje potnike, ki prihajajo v našo državo in olajšav za domače potnike, ki potujejo na zdravljenje ali odpočitek.

Današnji sistem železniških olajšav za obisk raznih zdravilnih in tujkoprometnih krajev naše države, reguliranih z dosedanjim § 11 železniške potniške tarife je zgrajen na podlagi posebnega seznama, ki obsega razen vseh krajev na Jadranski obali in na njenih otokih tudi zdravilišča, višinske zračne kopeli in jezerske kraje. Ta sistem datira še iz časov, ko je železniška uprava, ki je prva pravilno razumela pomen tujskega prometa za naše narodno gospodarstvo poleg drugih ukrepov že l. 1926 uvedla olajšavo za obiskovalce jadranske obale in zdravilišč, da zainteresira naše ljudi za tujski promet in da pridobi tuje za potovanja v našo državo. Glede na primitivnejše tujsko-prometne zahteve v času, ko je ta ugodnost stopila v veljavo, pa tudi prihodnja leta, je ta sistem ustrezen potrebam potniškega sveta in železnica je uspešno vršila svojo nalogo ter med ljudstvom sistematsko širila smisel za tujsko-prometna potovanja. Toda zanimanje za ta potovanja je postajalo od leta do leta večje in se je posebno zadnja leta tako razširilo, da so tedanje ugodnosti postale že nezadostne. To je bil najboljši dokaz, kako hitro je

napredovala tujsko-prometna vzgoja

našega naroda in da je bila kreditno-tujsko-prometna politika železniške uprave na pravi poti. Ko je napočil čas, da se tarifno-tujsko-prometni ukrepi železniške uprave postopno razširijo in tako čim bolj favorizirajo potovanja sploh, posebno pa tista, ki se izvrše v turistične namene. Najvažnejše med temi ukrepi so bile posebne množestvene ugodnosti za skupna potovanja, za prirejanje velikih izletov s posebnimi vlaki doma in v tujini, dalje ugodnosti za potovanja konec tednov, ki so takoj v začetku pokazale odlične uspehe.

Tujski promet je namreč pripeljal do tega, da je med občinami in agilnimi podjetniki posameznih krajev

nastalo pravo tekmovanje za čim hitrejšo izgradnjo udobnih in privlačnih naprav, hotelov, penzionov, kopalnic, parkov itd., ki naj privabijo čim več obiskovalcev.

Razumljivo je, da se takšne investicije niso ozirale na seznam ugodnostnih krajev, na potniške tarife in na njihova načela, ker se naravni razvoj ne more nikoli ustaviti zaradi naravnih ukrepov. Posledica je bila, da so občine, podjetniki itd. neprestano zahtevali razširjenje olajšav tudi na njihove kraje, ker so čutili veliko krivico v tem, da so zapostavljeni nasproti drugim krajem. Priznati je treba, da so takšne prilozbe upravičene in da ni oportuno ne s tujsko-prometnega, ne z gospodarskega stališča, da se tako indirektno zavira zasebna pobuda za ustvarjanje čim ugodnejših tujsko-prometnih okoliščin v naši državi. Tujsko-prometni razmah zahteva, da se omogoči svoboden razvoj zasebne pobude, ker se bo tujski promet sam po sebi uredil in smeril tja, kjer bodo pogoji za njegov razvoj ugodnejši. Ker železniška tarifna politika ne sme zaostajati za stvarnimi življenjskimi potrebami, temveč se mora trajno prilagajati krajevnim razmeram, so gori navedene določbe pripravile železniško upravo do tega, da na novo uredi te puste in ugodnosti. S to najnovejšo reformo je železniška uprava želela pripomoči po svojih močeh, da se tujsko-prometne okoliščine v naši državi povpravijo in omogoči svoboden razvoj tujskemu prometu. Med novimi določili velja poudariti kot najvažnejše te-le:

pri tujih potnikih ostane dosedanje načelo, da imajo tako pri prihodu

kakor pri povratku 50% popust od normalne voznine. Za tak popust se dosedajni minimalni čas 7 dni zniža 5 dni, kot najdaljši rok pa ostane dosedajni trimesečni rok. Toda novo in najvažnejše je to, da potnik iz tujine ni več vezan na posamezne kraje, ki so bili navedeni v sedanjem železniškem seznamu ugodnostnih krajev, temveč mu je odprta vsa naša država, tako da lahko prebiva kjerkoli hoče. Prav tako ni več potrebno, da pride v našo državo zaradi počitka, ali na zdravljenje itd., temveč dobi že samo s prihodom in bivanjem v naši državi, naj pride že zaradi česar koli, pravico do ugodnosti, ako ostane pri nas najmanj 5 dni.

Tako želi železniška uprava dati tujcem kar največ ugodnosti in jim napraviti potovanja po naši državi kar mikavnejša. Od tega ne bo imela koristi samo železnica, temveč zaradi dotoka tujega denarja tudi vse naše gospodarstvo.

Naše ljudi vsekako še bolj zanima, kakšne bodo te ugodnosti v bodočnosti za domače potnike, kadar potujejo

za zdravljenje ali za dopust

V tem pogledu ostanejo skoraj vsa dosedanja določila glede višine popusta in formalnosti se nadalje v veljavi, ker bodo domači potniki tudi v bodoče kadar se peljejo na zdravljenje ali na dopust, plačali celo vozino, na povratku se jim bo pa vračunala ugodnost. Prav tako se bo v bodoče domačim potnikom potrdilo njihovo bivanje. Toda medtem ko so to doslej storile zdraviliške uprave, bodo zdaj to storile občinske uprave tistih krajev, kjer se mude. Toda železniška uprava je iz zgoraj navedenih razlogov tudi pri domačih potnikih opustila vsako omejitev glede krajev, kjer se žele zdravit ali prebiti dopust. Tako bodo tudi naši potniki lahko potovali v katerikoli kraj naše države po znižani ceni. Toda razširjenje ugodnosti je imelo neizogibno posledice v več bistvenih spremembah dosedanjih določil.

Da se preprečijo zlorabe

je železniška uprava določila, da mora domači potnik v določenem kraju, če se mudi v več krajih, v prvem kraju prebiti najmanj 10 dni. Izjema je dovoljena le za obiskovalce jadranske obale, ki se iz tujkoprometnih razlogov že odkar obstoji ta ugodnost, smatra v tarifnem pogledu za en sam kraj. Tako bodo tudi po novih določilih domači potniki prvih 10 dni lahko prebili v raznih krajih jadranske obale ali njenih otokov. Razen navedenih sprememb je važna tudi ta, da mora, če naj velja ugodnost v bodoče, kupiti potnik pri odhodu vozni listek za najmanj 200 km, to pa zato, da se zavarujejo železniški dohodki. Sicer pa ta omejitev v praksi ne bo posebnega pomena, če pomislimo, da je normalna vozina za razdalje izpod 200 km, kjer popust ne velja, tako nizka, da je potnik spriču svojih ostalih stroškov, ki jih bo imel pri bivanju v teh krajih, z lahkoto prenesel.

Veljava ugodnosti znaša tudi pri domačih potnikih 3 mesece, to se pravi, da lahko potnik kakor doslej izrazi kupljen vozni listek za povratek v roku 3 mesecev. Razen tega velja vozni listek pri povratku 10 dni in sme s tem listkom prekiniti potovanje kolkorkrat hoče, ne da bi moral dati to na postaji potrditi, kakor je treba sicer storiiti pri vseh drugih potovanjih.

Vse gori navedene ukrepe bo železniška uprava uvedla 1. aprila t. l.

Smučarske tekme obmejnih čet

Včeraj so se pričele v Mojstrani smučarske tekme obmejnih čet iz vse Jugoslavije pod osebnim vodstvom generala Kovačevića. V teku na 17 km je nastopilo 23 tekmovalcev. Zmagal je kaplar Strugarevič Dragiša v času 1:08:6. 2. Vidmar Božidar 1:08:15, 3. Košir Alojz 1:09. Povprečen čas vseh tekmovalcev je 1:28:40. Zanimivo je dejstvo, da je zmagovalec star že 36 let.

Tekme se danes nadaljujejo v Planici, in sicer v Jalovčevem Kuluarju, kjer bodo tekme v alpski kombinaciji. Jutri pa so na programu še patrolne tekme na 30 km, ki bodo pa zopet v Mojstrani.

Državno prvenstvo v alpski kombinaciji

Jutri in pojutrišnjem bo v Pustem rovtu nad Jesenicami — ne na Črnem vrhu, kot je bilo pomotoma javljeno — državno prvenstvo v alpski kombinaciji. Prvi del tekem, in sicer tekme v smuku se vrše jutri popoldne ob 2. Proga za smuk z višinsko razliko 800 m je tipična proga kot jih imamo na tovrstnih mednarodnih tekmah. Zato so morali prireditelji celo izsekati nekaj gozda, tako da bodo tekmovalci lahko neovirano vozili.

V nedeljo pa je na programu tek skozi vrata, ki se začne popoldne ob pol 10, tako da bodo imeli priliko tekmi prisostvovati tudi oni ljubljanečani, ki se odpeljejo iz Ljubljane s turistovskim vlakom v nedeljo zjutraj.

Za prvenstvo v alpski kombinaciji so se seveda prijavili vsi naši kanoni, katerim pa tudi sledi še mlajša garda, ki misli, da jim je že dorasla. Imeli bomo torej priliko videti zlasti v nedeljo v teku skozi vrata, na terenu vse naše najboljše tekmovalce v alpski kombinaciji, ki se bodo borili za ponosni naslov državnega prvaka v tej disciplini. Po zadnjih telefonskih sporočilih, ki jih imamo, je vreme in sneg idealno, kar bo kot vidimo po vremenskih napovedih, držalo še nekaj časa.

Izvedbo državnega prvenstva imajo v rokah odborniki G. K. S. P., kar nam daje tudi zagotovilo, da se bodo tekme vršile v popolnem redu. Nad smučarskimi tekmami v alpski kombinaciji je prevzel pokroviteljstvo ban dr. Marko Natlačen ter s tem poudaril veliko pomembnost teh tekem. Poklonil je tudi lep pokal, ki ga bo dobil prvak v alpski kombinaciji. Tekmam bo, če ga ne bodo zadržali drugi važni posli, tudi sam prisostvoval in sam izročil zmagovalcu pokal.

Naročajte in širite Slovenski dom!

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Barometer. sklo stanje	Temperatura v °C	naj. večja manjša	Relativna vlažnost v %	Oblačnost 0-10	Veter (smer, jakost)	Pada vine	
							mm	vrsta
Ljubljana	779.5	5.2-5.0	82	0	NE ₁	—	—	
Maribor	778.6	5.2-4.0	80	0	0	—	—	
Zagreb	775.6	7.0-8.0	90	3	NE ₂	—	—	
Belgrad	775.1	4.0-8.0	95	0	SSW ₁	—	—	
Sarajevo	775.2	4.0-6.0	80	7	0	—	—	
Sušak	773.6	8.0-1.0	60	2	N ₁	—	—	
Split	772.3	8.0-2.0	40	0	NE ₁	—	—	
Kumbor	770.1	8.0-2.0	35	0	NE ₁	—	—	
Rab	773.6	6.0-1.0	40	0	NNE ₁	—	—	

Vremenska napoved: Stanovitno, jasno, zmereno mrzlo vreme.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večerj do danes: Včeraj je bilo iz noči do 8.45 popoldna oblačno, od 8.50 do 9.50 deloma oblačno, ostali čas popoldne pa večinoma jasno. Od 12.40 dalje ves popoldne pa jasno in sončno, le tu in tam so se pojavili lahki cirusi. Ponoči jasno, proti jutru pa nekoliko oblačno. Temperatura na aerodromu —8.9 C.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, petek, 25. februarja: Valburga. Sobota, 26. februarja: Gabrijel.

Nočno službo imajo lekarnarje: dr. Piccoli, Tyrševa c. 43; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gartner, Moste, Zaloška cesta.

ITA RINA in SVETISLAV PETROVIČ v filmu prirodnih krasot iz naše solnčne Dalmacije

Princeza koral

Premiera danes v KINU SLOGA Tel. 27-30

Dravski banovinski odbor Rdečega križa kraljevine Jugoslavije bo imel v nedeljo, 6. marca 1938., ob 10 uri svojo redno letno skupščino v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

Franciška prosveta M. O. v Ljubljani bo priredila za svoje člane in prijatelje na pustno nedeljo, dne 27. t. m. ob 8 zvečer v franciški dvorani veselo predstavo zabavo s pestrim sporedom. Na programu je predvsem izborna burka v treh dejanjih »Trojčice«, pri kateri se boste smejali, kakor še nikoli. Razen tega bo nastopil nepozabni dr. Morello s svojimi novimi šalami pod starim naslovom: »Visoko plemstvo«. In šaljivi kupletji, vesela muzika, z eno besedo: kolosalno! Če hočete ugodno sedeti, si rezervirajte vstopnice po 6, 4, 3 in 2 din v pisarni »Pax et bonum« v franc. pasazi. Obiščite naš teater, ki ga vodi strokovni režiser!

Pri prevozu gledaliških izkvizit z gostovanjem v Celju, dne 22. t. m. sta se izgubili s tovornega avtomobila 2 bližini z rdečo-rumenim prevleko. Domneva se, da sta padli s tovornega avtomobila med Celjem in Vranskim. Poštenega najditelja prosimo, naj jih odda na najbližjo žandarmerijsko postajo. — Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

Prosvetno društvo Trnovo pripravlja za člane in prijatelje za pustno nedeljo 27. t. m. veseli večer. Člani igralске družine bodo v režiji g. C. Povšeta uprizorili Hirstovo burko v 3 dejanjih »Tela na koncu«. Ker je za uprizoritev te veseloigre veliko zanimanje, priporočamo vsem, da si vstopnice preskrbe v predprodaji v nedeljo od 10 do 12 popoldne.

Trpljenje naših mož in fantov med svetovno vojno velja nocojšnji prosvetni večer, ki bo ob 8 uri v beli dvorani Uniona. Na sporedu je deklaracija »Padlim junakom«, omet bojevnikov zapoje »Oj ta soldaški bobenc«, »Oblaki so rudeleci«, »Oj Doberdobl«. Nato sledi predavanje o bojih, pri katerih je sodeloval zlasti 17. pešpolk, torej slovenski fantje in možje. Njegov bivši vojni duhovnik minister gosp. dr. Fr. Kulovec, ki je sam spremljal vojske po Galiciji, Tirolu in drugih bojiščih, bo predaval o njihovem trpljenju ter o grozotah, ki so jih doživeli slovenski možje in fantje na raznih bojiščih. Njegove besede bodo pojasnjevale številne skoptične slike. Opazili bomo lahko, kako drugi narodi postavljajo na bojni poljanah krasne spomenike padlim žrtvam. Ob 20 letnici tej bojevni naši dolžnost, da postavimo tudi slovenskim junakom dostojen spomenik na naših Brezjah. Na ta prosvetni večer se vlnjudo vabijo vsi bojevnik, ki so sami doživljali te strahote, in pri peljejo s seboj tudi člana svojih družin. Predprodaja vstopnic: Prosvetna zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Predavanje o hudournikih. Danes predava v radiu g. inž. Strancar o hudournikih, ne g. inž. Tavčar, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20 uri.

Petek, 25. februarja: zaprlo. Sobota, 26. februarja: »Rdeči rožec«. Red A. Nedelja, 27. februarja ob pol 11 popoldne: »Sne-guljčica«. Mladinska predstava. Matineja po globok znižanih cenah od 14 din navzdol. — Ob 20: »Firma«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. — Začetek ob 20 uri.

Petek, 25. februarja: zaprlo. Sobota, 26. februarja: »Don Juan«. Premierski abonma. Nedelja, 27. febr. ob 15: »Mala Floramy«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ob 20: »Pod to goro zeleno«. Izven. Cene od 30 din navzdol. Gostovanje gđč. Zupčevce.

Nedelja v operi. Popoldne se poje popularna Tjardovičeva opereta »Mala Floramy« z go. Ribičevo v naslovni partiji in običajni izvrstni zasedbi, po globoko znižanih cenah od 24 din navzdol. — Zvečer se ponovi Beneševa opereta »Pod to goro zeleno« z gđč. Zupčevcevo v glavni partiji. Cene znižane.

Čeprav vsem tem izdatkom pa se češko-slovaška zveza v lednem hokeju prav nič ne pri- ložuje, da bi imela izgubo.

Potreba po vodovodu v Koritnem

Slov. Konjice, 21. febr.

Vas Koritno leži na strmem bregu, ki se polagoma spušča proti oplotnici. Zaradi strmine in zaradi grebena vas ni prav sklenjena, ampak so kmetije bolj raztresene. Ljudje na tem pobočju pri obdelovanju zemlje dosti trpe, še bolj pa zaradi slabih vremenskih razmer. Posebno pa so prebivalci prizadeti zaradi pomanjkajanja vode.

Spriču strmega pobočja ni pravih studencev, ker se voda naglo odteče v dolino. Zasilni studenci pa ne zadostujejo potrebam. V deževnih dneh poleti in ob južnem vremenu pozimi, ko se sneg tali, sicer premine ta skrb za nekaj dni. Ko pa vode v zaslihih studenih in zbiralnikih zmanjka, jo je pa treba zopet voziti iz nižje ležečih studencev. Tudi tukaj imajo — kakor še marsikje drugod — navado, da pozimi sneg »kujajo« v kotlih in imajo potem približno slinno vodo kot je kapnica ali kraška deževnica. Drva pa tudi niso zastojni.

Vsled tega se je med prebivalci zbudila želja po zgraditvi vodovoda, ki bi ljudem zelo olajšal življenje ter jih rešil trpljenja, ki je v zvezi z vodno preskrbo iz doline. Z ozirom na lego bi bila gradnja še precej lahka. Stroški, ki bi jih bilo treba investirati, bi se bogato izplačali. Mi moramo željo vaščanov Koritnega samo podpirati.

Celjski šport

Smučarski klub Celje razpisuje za nedeljo, 27. t. m., na svoji skakalnici v Liscah pri Celju medklubske skakalne tekme za prvenstvo Celja. Skakalnica dovoljuje skoke do 42 m. Tekmuje se po pravilih JZSS. Pričetek tekmovanja točno ob pol 5 popoldne. Pravico tekmovanja ima vsak verificirani član JZSS ter juniorji, člani kakega kluba, ki je včlanjen v JZSS. Prijavnina za senjorje 10 din, za juniorje 5 din. Prijave sprejema do 26. t. m. Smučarski klub Celje, poznejše prijave na dan tekme v restavraciji Petriček v Liscah do pol 2 popoldne. Prvi štirje tekmovalci prejmejo lep diplome, zmagovalce pa krasno spominsko darilo. Tudi prvi trije juniorji bodo dobili nagrade. Razdelitev daril in objava rezultatov bo po tekmi v restavraciji Petriček.

Koliko je veljalo svetovno prvenstvu v lednem hokeju. Z Mednarodnim turnirjem v lednem hokeju, ki se vršil v Pragi in ki se ves teden odigraval pred polnim zimskim stadionom, so imeli prireditelji okoli 2 milijona češkoslovaških kron (okoli 3 milj. din) prometa. Stroški za 13 moštev, ki so se udeležili turnirja so bili 80.000 Kč. Preureditev zimskega stadiona je veljalo 200.000 Kč; najemnina za 11 dni pa 80.000 Kč. Četrť milijona Kč je stalo ameriško moštvo; cenejši so bili Kanadčani, ki so prireditelje veljali samo 40.000 Kč. 600.000 Kč pa so morali prireditelji zastaviti kot garancijo, da bodo plačali vse

Mož, ki je dvakrat rešil Hitlerja in ki odgovarja za smrt Tuhačevskega

Dva dneva sta, ki imata največji pomen za Hitlerja in njegovo vlado: 10. junij 1934 in 1. februar 1938. Vsa Evropa se je zdržila ob nenavadnih dogodkih teh dni, pa le malokdo ve, da je prišlo do teh velikih čistšenj v nemški vladi in armadi po zaslugi skrivnostnega Himmlerja, neverjetno vdanega svojemu vodji in neizprosne sovražnika nemške vojaške aristokracije, v kateri je vedno slutil nevarnost za Hitlerja, jo tudi dokazal in končno brezobzirno ukrotil.

Heinrich Himmler je bil rojen šele 1. 1900 v Monakovem ter je kot 18-letni fant preživel zadnje leto svetovne vojske v ognju. Po premirju se je vrnil v svoje rodno mesto, delal kot navaden delavec v tovarni in bil obenem vpisan na vseučilišču za agronomijo. Grozovitosti vojne so fanta zelo izmordile, postal je zaprt sam vase, miren, hladen, ni se navduševal za nobeno stvar, toda v njem se je nekaj kuhalo.

Tedaj je začel v Monakovem zbirati svoje redke prišaste majhen, suh, nervozen podčastnik v ponošeni in oguljeni uniformi. Na prvem sestanku v neki zakotni gostilni jih je bilo sedem, med njimi tudi hladni Himmler. Strastne besede Adolfa Hitlerja — on sam je bil tisti oguljeni podčastnik — so vse navzoče navdale z ognjem in navdušenjem, samo Himmler je ostal miren na zunaj, v sreju pa je prisegel »ubogemu fanatiku« večno zvestobo. Mirno in hladno je pristopil k bodočemu diktatorju in rekel: »Moje ime je Heinrich Himmler. Če me hočete sam Vaš.«

Ze takrat je začel igrati vlogo prisluskovalca in bistrega opazovalca. Pristopal je k vsem političnim strankam in sam zase ocenjeval njihovo vrednost.

Med tem ko se tvorijo v Berlinu najrazličnejša domoljubna društva med propadlimi aristokrati, zagrenjenimi generali brez armade, ko vrhovno poveljstvo brez moči čaka, da se pojavi kaka odredilna in drzna osebnost, se Hitlerjevi prišaste množice in poskušajo 9. novembra 1923. s silo osvojiti oblast v državi. Poskus se je sicer ponesrečil, Hitler je bil zaprt, toda prav ta ponesrečen poskus in Hitlerjevo »mučeništvo« sta do dna razgibala Nemčijo in pridobila Hitlerju več pripadnikov kot največja propaganda. Ko je prišel iz ječe, se je znašel na čelu ene najmočnejših strank.

Armada je našla človeka, na katerega je čakala, previdno je začela ponujati neznanemu, toda drzemu »pritepecu« svojo pomoč in se mu priljubila. Če se je marsikdo dal zapeljati temu priljubljivanju, je eden vendarle ohranil mirno glavo, ni se navduševal za armadino pomoč, ampak jo začel hladno in podrobno opazovati. Bil je Himmler.

Spoznal je, da vojaški baroni in vse armadno plemstvo v svoji ponižnosti napram Hitlerju niso pristni, da Hitlerja, navadnega pomožnega pod-

častnika prezirajo. Ker pa je edini človek, za katerega se ljudstvo vedno bolj navdušuje, kot za človeka iz njihovih vrst, zato je vzvišenemu plemstvu potreben vsaj toliko časa, da sami pridejo do položajev, iz katerih bi jih nihče ne mogel vreči. Toda zmotili so se. Niso samo med pleniči bistrice glave in vešči spletkarji. Prezrli so skromnega moža v senci, ki se je zaklel, da jim bo njihove podle račune izdelane po obrazcu, ti delaj, mi bomo pa uživali, prekrižal — namreč Himmlerja.

Da bi svoje delo uspešno opravljal, je 1. 1929 predlagal tedaj že dokaj mogočnemu Hitlerju, da bi ustanovil »Specialne sekcije« (SS), nekako vojaško policijo, skupine posebno vnelih in dobro izvežbanih ter discipliniranih hitlerjevcev, ki bi nosili posebno uniformo in nadzirali Roehmovo napadalno oddelke, tvorili nekako telesno stražo Hitlerjevo. Hitler je predlog sprejel.

Ko je 1. 1933. prišel Hitler na vlado, je Himmler postal policijski nadzornik v Monakovem. Sklenil je popolnoma

zatreti komunizem in judovstvo

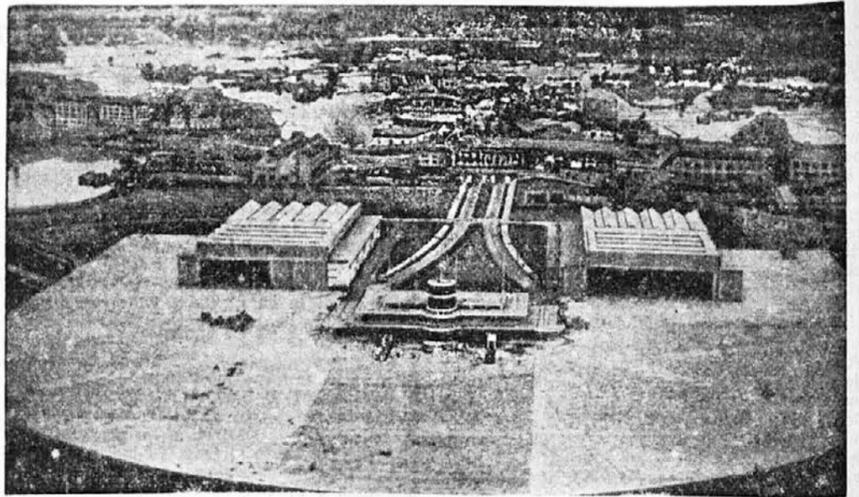
V svojem načinu zatiranja se je tako odlikoval, da so ga postavili že čez 6 mesecev za policijskega nadzornika za celo Bavarsko in kmalu so hodila vsa nemška policijska sodišča k njemu v »šolo«, tako da je bil dejansko že vrhovni šef policije.

Zato ga je Hitler poklical v Berlin in ga postavil na čelo vrhovnega urada državne tajne policije, ki se v okrajšavi imenuje Gestapo. Komaj je bil nekaj mesecev na tem mestu, je že vse prevahal in zavaljal veliko zarolo proti Hitlerju. Reichswehr ni spustil izpred oči, odkar jo je začel sumiti njenih slabih namenov s Hitlerjem. Ko je torej prišel na višjo razgledno točko, odkoder je imel še boljši pogled v armado, je po natančni skrivni preiskavi osuplemu Hitlerju izdal imena zarotnikov, med katerimi so bili Hitlerjevi najboljši prijatelji. Tedaj je napačil znameniti 10. junij 1934., ko je skoro ves generalni štab udarnikov padel pod krogami Himmlerjevih črnih straž, začeni z Roehmom in generalom Schleicherjem.

S tem je postal

Himmler najmočnejši človek poleg Hitlerja

v Nemčiji in njegov najzaupnejši svetovalec. Reichswehr je zgubila prvi del svojega načrta, sedaj je bilo treba še bolj paziti nanjo. Zagrizeno jo je Himmler opazoval leta in leta, zbiral zapisnike proti njenemu prevratnemu podtalnemu delovanju in pred letom odkril njene zveze z ruskimi zarotniki: proti Stalinu v Rusiji, proti Hitlerju v Nemčiji. Sporočil je svoje odkritje svoji ruski »službeni to-

Novo letališče v Singapur-u na južnem koncu Azije.

varišček GPU, kar je imelo za posledico čistšenje ruske armade (usmrtilitev v Tuhačevskega itd.).

Za čistšenje nemške armade mu je bilo treba le še nekaj dokazov. Vedel je, da je general von Fritsch vodja monarhističnega gibanja, ki hoče postaviti na prestol cesarjevega vnuka princa Ferdinanda, češ, Hitler je svoje vloge že opravljal, Nemčija je nova, pozabljen je velikanski poraz v svetovni vojni in sovraštvo na tiste, ki so pokolje povzročili: torej zasedimo zopet naše vojaško-plemiške stolčke in zaenimo zopet igrati svetovni šah.

— Zato je von Fritschu nastvil past: razširil je govorico, da bo Hitler v svojem januarskem govoru ukinil Reichswehr. Von Fritsch se je ujel, prosil je Hitlerja, da bi zasedel Berlin z vojaštvom. Hotel se je torej pripraviti na upor. Seznam dokazov je bil popoln. Izvršilo se je drugo veliko čistšenje nemške armade, ki je končno le padla na kolena. 1. februar t. l. sicer ni bil krvav, toda ukovit in je drugič rešil Hitlerja samo s pomočjo jeklenega, hladnega in nepopustljivega Himmlerja.

Francoskemu narodu je udarila ura ... Odločen nastop bivšega francoskega min. predsednika Flandina proti ljudski fronti

Bivši francoski ministrski predsednik Flandin je zadnjič imel velik govor, v katerem je opozarjal evropske demokratske države, da je mnogo bolj koristno, če se sporazumejo z »novimi državami, kakor pa, da neprestano sklepajo najraznovrstnejše pakete in pogodbe. Posebno pa je poudaril, da po njegovem mnenju ni večje nevarnosti, kakor pa bi za Francijo bila, če bi jo vladali komunistični tirani.

Ni še tako dolgo, je dejal Flandin, ko so komunisti in socialisti skušali velike vsote, ki so bile določene za vojni proračun, uporabiti za izvršitev socialnih nalog. Danes pa so ti ljudje čisto drugačnega mišljenja. Niti ena vlada v Evropi ni danes odobrila toliko denarja za nabavo vojnega materiala, kakor prav francoska, ki jo je predsedoval komunist Leon Blum, za njim pa njegovi zvesti somišljeniki. Vojna industrija je danes v Franciji edina, ki cvete. To pa samo zato, ker obroževanje Francije čisto ustreza nameram komunistov, ki jim je prvi cilj vojna. Iz razlogov, ki so vsem dobro znani, je komunistična stranka podvojila svojo propagando v Španiji, na Kitajskem in drugod. S takšnim početjem in oboroževanjem si pač ne bo Francija ustvarila ugodnega zunanje-političnega položaja s svojimi soscdami. Vsa voda teče na komunistične mlince. Zelo malo je verjetno — je nadaljeval Flandin — da bi bile tudi ostale države v Evropi tako nespametne, da bi sledile zgledu Francije, ki more dovesti samo do vojne. Rešitev je samo v tem, da se izenačijo ali vsaj približajo težnje demokratskih in nedemokratskih držav. Kakor je nekoč Clemenceau vzkliknil »Jaz bom vodil ta boj!«, tako bi morala biti tudi danes v Franciji močna vlada, ki bi lahko rekla: »Mi smo tisti, ki delamo za mir!« in ki bi istočasno znala preprečiti tudi uničujoče delo kominterne.

Medtem ko je ljudska fronta — je nadaljeval Flandin — nesposobna prinesiti svetu mir, tako so tudi ničevi vsi njeni odloki v naši zunanji politiki. Blumov poskus, ki ni zmozel vsaj malo omiliti niti brezposelnosti in tako vsaj v neki meri pomagati malemu francoskemu človeku, je dovolj zgovoren dokaz za to.

Ali ste že poravnali naročnino?

Francija - mrtva figura na šahovski deski

Kaj so naredili iz slavne Francije, se sprašuje Flandin. Francoska danes ni nič drugega več kot mrtva figura na šahovski deski, na kateri se tuje roke poigravajo z njeno usodo. Francija ne sme dovoliti, da bi jo kdo pošiljal v kakršenkoli boj. Danes ni več časa za hujskanje med strankami ali za zakulisne spletke, pač pa je že udarila ura tudi za francoski narod ...

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 25. febr.: 11 Solska ura: Iz življenja glu-honeme mladine na ljubljanskem zavodu (g. Vinko Rupnik) — 12 Slovenski biseri (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Koncertni plesi (plošče) — 14 Napovedi — 18 Zenska ura: Zena v slikarstvu in njeno stremenje (ga. Eida Piščanec) — 18.20 Kitriš (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nae. ura — 19.50 Zank-mivosti — 20 Narodni napavi: Kneški trio, g. Mirko Premelj, ga. Olga Kolarjeva — 20.50 Plošče — 21 Roudo — III. ura: Predavanje: g. Srečko Kopore, klavir: gđ. Herta Seifert: Mozart, Beethoven, Hummel — Weber — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške pl

Drugi programi

Petek, 25. februarja: Belgrad: 20 Dunaj, 21 Narod-ne pesmi, 22.10 Plošče — Zagreb: 20 Dunaj, 22.30 Plesna na glasba — Dunaj: 20 Leharjeve skladbe, 22.30 Kvar-tet — Budimpešta: 19.30 Opera, 23.20 Jazz — Rim-Bari: 16 Vokalni konc. iz akademije sv. Cecilije, 21 Opretna glasba — Praga: 21.30 Orkestr. in violinski koncert — Varšava: 20 Filh. koncert — Sofija: 20 Klavir, 20.45 Beethovenove skladbe, 21.15 Vokalni konc., 22.30 Plesna glasba — Hamburg: 19.10 Orkester in solisti, 21 Orke-ster in zbor — Köln: 20 Pustni program — Frankfurt: 22.30 Plesna gl. — Strassbourg: 21.30 Ork. koncert.

V šoli so obravnavali kroženje krvi. Učitelj: »Če se postavim na glavo, ali se mi potem vsa kri preljuje v glavo?«

Učenec: »Da.«

Učitelj: »Zakaj pa se mi vsa kri ne odteče v noge, kadar stojim na njih?«

Učenec: »Ker niso volte.«

Ob angleški obali so zadnjič divjali siloviti morskiviharji, ki so naredili tudi tale visok vodni zid.

ROBERT LORD

POD ČRNO KRINKO

19

»Kaj se je pripetilo, fantje?« je vprašal mirno.
»Stroji ga nekam lomijo,« je odgovoril Cliff. »Vsi so pokvarjeni.«

»Dajte, dajte, popravite jih, pa se lotite dela...« je odvrnil Dombrowski in pazljivo opazoval trojico: Franka, Eda in Cliffa.

»Preskrbi nam druge svedre, potem bomo delali takoj naprej,« se je oglasil Frank.

»To je draga stvar! Moral bi bil malo bolj paziti,« ga je opomnil Dombrowski.

»Rekli ste nam, da bi delali hitreje. Toda, s temi stroji je nemogoče,« je oporekal Cliff.

»Tudi s temi je mogoče, seveda, če človek malo bolj pazi.«

»Bi ti to mogel?« se je spet oglasil Frank.

»Kako, da ne. Tudi ti lahko! No, da vidim, kaj je stroju?« Joe Dombrowski je pristopil k Frankovemu stroju in ga začel pregledovati.

»Vidiš, tu je napaka. Ti, Frank, si preveč dober delavec, da bi delal take napake. Malo bolj pazi. Ne bo ti škodovalo...« Po teh besedah je Dombrowski odšel naprej mimo drugih strojev, ki so po vrsti stali v tovarniškem prostoru.

Frank je raztogoten vrgel neko cunjo na tla. Najrajši bi bi bil odšel z dela.

Ed je potrepljal Franka po rami, mu dejal še nekaj besed, nato pa se vrnil k svojemu stroju. Cliff je ostal pri Franku in ga začel ščuvati:

»Hu... Ta tujec se bo spodtikal nad tvojim delom!«

»Tega ne bom trpel!« se je še bolj razkačil Frank.

»Kaj hočeš? Če z njim obračunaš, zgubiš službo.«

»Da, prav si povedal. Udaril ga bom, da se bo vse življenje spominjal na ta trenutek, nato pa bom poiskal drugo službo! Dovolj mi je že vsega tega... Ne dovolim, da bi mi

kdo kaj ukazoval.«

»E, dragi moj, predolgo si čakal na to zaposlitev, da bi jo zdaj na tako neumen način moral spet izgubiti.«

»Že vem, kaj je moj posel.«

»Le pogum! Tebi ni treba, da bi ti ukazoval tujec...« je polglasno nagovarjal Cliff.

Frank se je spomnil včerajšnjega govora po radiu. »Amerika Američanom...« je še vedno bučalo v njegovih ušesih.

»Da, prav imaš. Tako misli tudi še mnogo drugih v našem mestu.«

»Frank, ti si pameten in naprednjaški človek... Vem za ljudi, ki bi ti mogli o tem povedati še marsikaj... Dali ti bodo navodila, kako se moraš braniti... Hočeš, da te z njimi seznanim?«

»Cliff, ti veš zanje?... Povej... Kje so? Kako bi prišel do njih?... govori!«

»Le pomiri se, Frank. To je velika tajnost. Poslušaj. Zapomni si dobro vsako besedo, ki ti jo bom povedal. Toda, bodi previden in ne zgubi glave, preden ne dosežeš svojega cilja.«

Cliff je prišel čisto blizu k Franku in mu potihom nekaj zašepetal na uho. Ob bučanju strojev ni mogel nihče slišati teh besed. Mogel bi opaziti le to, kako je Frank verno poslušal Cliffa in pazil na vsako besedo. Prikimaval je in pritrjeval, češ da razume vse natančno.

Stroji so peli svojo veličastno pesem. Delavci so mirno delali naprej. Tudi Frank je bil popravljen svoj stroj. Bil je zdaj nekoliko bolj vedrega obraza. Nihče od teh ljudi ni videl, kako je neka pošast pod črno krinko stegnila svoje kremplje, da zgrabi enega njihovih tovarišev... In še nad druge je vrgla svojo senco. Nihče ni mogel tega niti opaziti, ker je bila črna pošast pod krinko nevidna...

Ku-Klux-Klan je stegoval kremplje nad delavci »Hendon-Worksa«.

*

»Drogerija »Jones« je bila v glavni ulici mesta Pine-Lakea. Tu je človek mogel kupiti vse mogoče stvari. Drogerija je bila velika in dobro urejena. Njen lastnik je bil Jones, ki je imel v prodajalni še nekega Osgoodea. Bil je to visok, suh človek, varljivega pogleda. V drogeriji je bilo zaposlenih še

nekaj drugih nameščencev. Zadnje čase trgovina ni bila bogve kako dobra, toda vendar je ostalo vse pri starem. Nameščenci niso izgubili svoje službe, čeprav so čez dan imeli bore malo posla. Osgoode se je sprehajal po trgovini in živžgal melodijo neke pesne glasbe. Čeprav je včasih imel tudi dosti skrbi, tega ni nikdar izdajal nikomur. Lastnik drogerije je pa navadno po ves dan presedel v bližnjem nočnem zabavišču in miril svoje živce s pijačo in črno kavo...

Nekoliko nižje v mestu je bila Mollyneusova drogerija. Ta je dajala Jonesu precej skrbi. Tam je bilo vse boljše in ceneje, zato je bilo tudi čisto razumljivo, da je tja prihajalo več kupcev.

Osgoode se je sprehajal po svoji drogeriji in razmišljal o Jonesu.

Bilo je okoli sedmih zvečer. V drogerijo je prišel Frank po mažo za britje. Osgoode mu je uslužno pokazal nekaj različnih vrst te maže. Frank je izbral, Osgoode pa ga je ves čas izpod čela opazoval. Frank je že izbral, kar se mu je dopadlo.

»Petdeset centov... Zelite še kaj drugega?« je prijazno spraveval Osgoode.

»Petdeset centov za tole bore škatico?« se je začudil Frank. »Prav takšna stane pri Mollyneusu le sedemintrideset!«

»Potem kupujte tam,« mu je hladno odvrnil Osgoode.

Medtem ko se je Frank tako prepiral z Osgoodeom, je prišla v trgovino Pearl Danwers. Ljubeznivo se je nasmehnila Osgoodeu, pozdravila pa je tudi Franka, ki ga je poznala.

»Dragi gospod Osgoode, rada bi parfum »Milady Beautiful!«...«

»Draga gospodična, takoj prosim!« ji je skoraj nič manj ljubeznivo odvrnil Osgoode in ji takoj ponudil tisti parfum.

»Pa še zavojček »Henna«, prosim.«

Medtem, ko ji je Osgoode zavijal, kar je kupila, se je ona priliznjeno približala Franku in ga vprašala:

»Ali si kaj videl Eda? Ali on res misli vzeti ono Groganovo za ženo?«

»Pa zakaj je ne bi smel? Tu je vendar svobodna zemlja, draga mala Pearl... Ti menda vendar razumeš, kaj je to svoboda?« je odvrnil na pol za zado, na pol zares, pri tem pa meril na toliko svobodno življenje, ki ga je živela Pearl.